

„Извршена је анализа рукописа уџбеника Читанка 4, уџбеник за четврти разред основне школе, на русинском језику и писму, аутора Јакова Кишјухаса и Љубице Бучко, издавача Завод за уџбенике, Београд.

Рукопис уџбеника *Читанка за четврти разред основне школе*, на русинском језику и писму, има 120 (сто двадесет) страница. Рукопис садржи 37 (тридесет седам) књижевних текстова и то 18 (осамнаест) поетских дела и 19 (деветнаест) прозних остварења. Књижевни текстови у Читанци су прописани Наставним програмом за русински језик у четвртој разреду и на основу своје тематике, подељени у шест поглавља: *Квијку гробеньки (Цвейићу малени)*, *Дзеци то прикраски швета (Деца су украс света)*, *Ми дзеци родичом потиіха (Деца су понос родитељима)*, *Любов не зна граници (Љубав не познаје границе)*, *У доброти и мудросц и моц (У доброти је и снага и мудрост)* и *Швет мриі и стварносци (Свет маште и стварности)*.

Свака тематска целина обухвата текстове из наставних садржаја који су обележени на посебан начин где су по потреби дата објашњења одређених појмова. Након неколико текстова дате су фотографије писаца и кратки описи њихових биографија.

Уџбеник садржи одређен број пригодних народних изрека, пословица, фразеологизама, слика и илустрација повезаних са садржајем датих текстова.

Материја рукописа наводи ученика да се активно, критички и стваралачки односи према животу, што је посебно обележено посебним ознакама.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 1.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 су у потпуности задовољени: рукопис је садржајем и обимом усклађен са наставним планом и програмом предмета; доприноси достизању образовних стандарда и развијању компетенција ученика; садржај уџбеника је заснован на прихваћеним научним теоријама, чињеницама, закључцима, тумачењима, актуелним подацима и савременим достигнућима; у садржају уџбеника нема материјалних грешака; визуелни садржаји су јасни, репрезентативни и имају различите функције; садржај уџбеника је у складу са системом вредности који је дефинисан циљевима образовања и васпитања; у уџбенику се повезују садржаји у оквиру истог предмета и других предмета.

Показатељ 8 није применљив, у рукопису уџбеника не постоје садржаји који нису предвиђени планом наставе и учења.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 2.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 су у потпуности задовољени: рукопис уџбеника је прилагођен узрасту, развојном нивоу ученика и њиховом предзнању; доприноси конструкцији и интеграцији знања, развоју система појмова и стицању функционалних знања; афирмише различите методе учења и учење кроз различите облике рада; подржава различите стилове учења; поседује елементе који омогућавају ученицима праћење сопственог напретка у учењу; упућује на коришћење различитих извора и врста информација; подстиче стваралачко и критичко мишљење кроз различите налоге који су смислено повезани са садржајем; указује на везу садржаја са свакодневним животом,

његовом применом и даљим учењем; подстиче интересовање за предмет, мотивише и подржава самостално учење.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 3.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 су у потпуности задовољени: рукопис уџбеника има јасну, логичку и кохерентну структуру; поштује дидактичке принципе и методичку наставе предмета; обезбеђује прегледност и лако сналажење; садржи структуралне компоненте; лекције садрже основни текст и дидактичку апаратуру; примери који се наводе у уџбенику су функционални, разноврсни и релевантни; питања, задаци и налози су логично повезани са садржајем, јасно формулисани, различити по сложености и функцији и подстичу примену наученог; задаци и налози су реално изводљиви, уважавају различитост средина у којима ученици живе и не доводе у опасност ученика, нити угрожавају животну средину; непознате речи и кључни појмови су јасно истакнути.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 4.

Показатељи 1, 2, 3, 4 и 5 су у потпуности задовољени: у рукопису уџбеника поштује се језичка и правописна норма језика на којем је написан; дужина и конструкција реченица одговарају узрасту ученика; текст је језички и стилски уједначен; страни изрази се користе само када је неопходно; језик уџбеника доприноси лакшем разумевању садржаја.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 5.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5 и 6 су у потпуности задовољени: у рукопису уџбеника јасно је наведен наслов, наставни предмет, разред и врста школе за коју је уџбеник намењен; графичка структура рукописа прати структуру садржаја и обезбеђује прегледност; ликовно-графичка средства су функционална и користе се логично и доследно; однос текстуалних и визуелних елемената је складан; формат, квалитет штампе, папира, корица и повеза обезбеђује функционалну употребу; боја слова и подлоге, величина и тип слова, дужина редова и размак између њих обезбеђује читкост текста.

Извршена је анализа рукописа уџбеника *Русински језик и култура изражавања за четврти разред основне школе*, на русинском језику и писму, аутора Јакова Кишјухаса и Љубице Бучко, издавача Завод за уџбенике, Београд.

Рукопис уџбеника *Русински језик и култура изражавања за четврти разред основне школе* садржи наставне јединице из области језика (граматике и правописа) и језичке културе. Уџбеник има укупно 127 (сто двадесет седам) страница. Уџбеник обухвата целокупну наставну грађу из наставних области Језик (граматика и правопис), Језичка култура и део грађе из области – Књижевност, везан за домаћу лектуру.

Рукопис уџбеника је усклађен са стандардима квалитета уџбеника, јер су испуњени сви стандарди.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 1.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 су у потпуности задовољени: рукопис је садржајем и обимом усклађен са наставним планом и програмом предмета; доприноси достизању образовних стандарда и развијању компетенција ученика; садржај уџбеника је заснован на прихваћеним научним теоријама, чињеницама, закључцима, тумачењима, актуелним подацима и савременим

достигнућима; у садржају рукописа уџбеника нема материјалних грешака; визуелни садржаји су јасни, репрезентативни и имају различите функције; садржај рукописа уџбеника је у складу са системом вредности који је дефинисан циљевима образовања и васпитања; у уџбенику се повезују садржаји у оквиру истог предмета и других предмета.

Показатељ 8 није применљив, у рукопису уџбеника не постоје садржаји који нису предвиђени планом наставе и учења.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 2.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 су у потпуности задовољени: рукопис уџбеника је прилагођен узрасту, развојном нивоу ученика и њиховом предзнању; доприноси конструкцији и интеграцији знања, развоју система појмова и стицању функционалних знања, посебно кроз сажете и прегледне систематизације градива, истакнуте кључне појмове, повезивање са раније наученим и навођење примера и налога за примену наученог; афирмише различите методе учења и учење кроз различите облике рада; подржава различите стилове учења; уџбеник у мањој мери поседује елементе који омогућавају ученицима праћење сопственог напретка у учењу и упућује на коришћење различитих извора и врста информација; подстиче стваралачко и критичко мишљење кроз различите налоге који су смислено повезани са садржајем; указује на везу садржаја са свакодневним животом, његовом применом и даљим учењем; подстиче интересовање за предмет, мотивише и подржава самостално учење.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 3.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 су у потпуности задовољени: рукопис уџбеника има јасну, логичку и кохерентну структуру; поштује дидактичке принципе и методичку наставу предмета; обезбеђује прегледност и лако сналажење; садржи потребне структуралне компоненте; лекције садрже основни текст и дидактичку апаратуру; примери који се наводе у уџбенику су функционални, разноврсни и релевантни; питања, задаци и налози су логично повезани са садржајем, јасно формулисани, различити по сложености и функцији и подстичу примену наученог; задаци и налози су реално изводљиви, уважавају различитост средина у којима ученици живе и не доводе у опасност ученика, нити угрожавају животну средину; непознате речи и кључни појмови су јасно истакнути и објашњени.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 4.

Показатељи 1, 2, 3, 4 и 5 су у потпуности задовољени: у рукопису уџбеника поштује се језичка и правописна норма језика на којем је написан; дужина и конструкција реченица одговарају узрасту ученика; текст је језички и стилски уједначен; страни изрази се користе само када је неопходно; језик уџбеника доприноси лакшем разумевању садржаја.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 5.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5 и 6 су у потпуности задовољени: у рукопису уџбеника јасно је наведен наслов, наставни предмет, разред и врста школе за коју је уџбеник намењен; графичка структура рукописа прати структуру садржаја и обезбеђује прегледност; ликовно-графичка средства су функционална и користе се логично и доследно; однос текстуалних и визуелних елемената је складан; формат, квалитет штампе, папира, корица и повеза обезбеђује функционалну употребу; боја слова и подлоге, величина и тип слова, дужина редова и размак између њих обезбеђује читкост текста.“